

Ryhmä voi kestää kaikki vuodenajat

Muistikuvia bibliodraamaohjaajien neuvottelu- ja koulutuspäiviltä

Aholansaaresta toukokuulta 2015

Mika Lahtinen 23.2.2016

Muistan Tahko-vuoren, jonka tummia rinteitä juovittivat suuret lumisuonet – kuin talven koura olisi pidellyt kukkulan kylkeä. Muistan aution laskettelukeskuksen vuoren juurella. Sieltä talvi oli jo kadonnut. Kauppa, josta olisin ostanut hammastahnaa, oli suljettu. Ei ollut sesonki enää.

Minä jatkoin matkaani bibliodraamaohjaajien koulutus- ja neuvottelupäiville. Oli äitienpäiväviikonloppu. Kesä venytteli itseään hereille.

Nyt eletään uutta sydäntalvea, helmikuuta 2016, kun saan pyynnön kirjoittaa tämän muistelun. On yhdeksän kuukautta koulutuspäivistä ja vuosi siitä, kun sain sähköpostilla infon: ”Kouluttajana on Sirkku Aitolehti. Sisältönä ja tavoitteena on kehittää ryhmänohjaajataitoja, tehdä uusia oivalluksia Raamatun tekstin äärellä sekä saada innostavaa kokemusta vertaisryhmän jäsenenä.”

Ilmoittauduin heti. Tätä kaipaam ja tarvitsen. Saan osallistua. Saan tehdä roolinvaihdon ryhmän jäsenen osaan ja samalla pohdiskella omaa ohjaajuuttani.

Autiosta lomakylästä päädyin järven rantaan ja pienelle laivalaiturille, jonne koulutuspäivien osallistujat kerääntyivät. Meitä oli kaikkiaan viitisentoista. Pieni sisävesilaiva tuli ja otti meidät kyytiin. Toivo oli sen nimi. Kurkistelin laidan yli. Katsoin järven syvyyksiä ja kiiltävää pintaa. Näin laineilla repaleisen taivaan ja muuttuvat kasvot. Muistan tihkusateen ja syksyltä tuoksuvan tuulen.

Saaressa sain kahvia ja hammastahnaa. Muistan ihmetelleeni, että sinivuokot kukkivat siellä. Muistan lämpöisen vastaanoton ja tuttuuden tunteen, vaikka monen osallistujan nimi ja kasvot olivat minulle uusia. Ensimmäisenä iltana kirjoitin päiväkirjaani:

”On kiitollinen mieli, vaikka toiminnan tasolla on tehty kovin vähän. Mieli vaelteli, kääntyi ja liikehti. Pidän siitä, että ryhmässä oli paljon uutta ja tuntematonta. Se antaa itselle tilaa olla toisin ja kutsuu itsessään esiin uutta tai uinuvaa. Jotain muuta kuin tavanomaista.”

Ryhmä ja teksti heijastavat toisiaan

Kouluttaja Sirkku Aitolehti jututti meitä osallistujia ohjauskokemuksistamme ja ryhmän ohjaukseen liittyvistä haasteista. Hän kuunteli ryhmän tarpeita ja toiveita – myös toiveita Raamatun teksteistä, joita käsittelisimme. Teksteiksi valikoitui kolme katkelmaa: Jeesus kutsuu opetuslapsia seuraamaan itseään (Joh. 1:35-51), Jaakobille ja Johannekselle suututaan ja Jeesus puhuu suuruudesta ja palvelemisesta (Mark. 10:35-45) sekä kolmanneksi opetuslasten tilanne Jeesuksen kuoleman jälkeen, ennen ylösnousemusta.

”Seuraa minua. Tule niin näet.” Näin luimme Johanneksen evankeliumista. Tuo lausepari sai asukseen pienen sävelmän, jota lauloimme rituaalina työskentelyjaksojen alkaessa ja päättyessä.

Muistan olleeni Natanael viikunapuun alla. Muistan, kun Filippus ja Jeesus tulivat kutsumaan minua. Muistan epäilleeni, ärtyneeni, yllättyneeni ja luottautuneeni, kun minut nähtiin.

Jakamisen hetkissä tarkastelimme Jeesuksen ja opetuslapsiryhmän suhteita ja niiden muutoksia. Katselimme, miten Jeesus ja opetuslapset (ryhmän ohjaaja ja jäsenet) näkevät toisensa, liittyvät tai ovat liittymättä toisiinsa, ovat toisilleen läsnä tai ovat toisiltaan poissa. Peilasimme kokeamme bibliodraamaohjaajan ja ryhmän suhteisiin sekä edelleen ns. Kasvun kehä -malliin, joka kuvaa suhteita, muutoksia ja kasvua vuodenaikojen kautta.

Kuulimme ja keskustelimme siitä, miten tekstissä esiintyvät ryhmä ja roolit alkavat elää bibliodraamaryhmässä. Toisaalta ryhmäprosessi vaikuttaa tekstin tulkintaan. Ryhmä korostaa ja tulkitsee tekstissä sellaista, mikä sopii ryhmän prosessin vaiheeseen. Bibliodraamaohjaajan on hyvä nähdä ryhmän prosessi ja ottaa se huomioon vaikkapa tekstivalinnoissa. Esim. prosessin alkuun sopivat tekstit, joissa on ryhmään liittymiseen soveltuvia rooleja.

Toisesta tekstikatkelmasta (Mark. 10) nousseita teemoja olivat palveleminen, lähimmäisten kuormien kantaminen, rajojen näkeminen ja jaksaminen. Puhuimme myös jännitteiden kantamisesta ja kestämisestä omassa itsessä ja ryhmässä: Suostunko näkemään ristiriidan ja suostunko yhteyteen siitä huolimatta? Haluanko muuttaa ryhmässä jotain vain, jotta minulla olisi helpompi olla?

Muistan olleeni Natanael, joka äityi kisaamaan suuruudesta hänkin. Nousin puuhun (pöydälle) ja mittailin kokoani toisiin. Asetuin myös palveltavaksi ja palvelemaan. Kuulostelin voimavarojeni ja valintojeni totuudellisuutta.

Elin Natanaelin roolissa myös silloin, kun opetuslapset näkivät tai kuulivat Jeesuksen kuolleen. Maa (lattia) tuntui kylmältä. Värit kuihtuivat. Petyin toisiin opetuslapsiin ja siihen, että olin lähtenyt Jeesuksen mukaan oman puuni luota. Olin kadottanut juureni. Ärsyynnyin hälinästä ja häädästä. Halusin vetäytyä ja eristäytyä. Olin surullinen. Itkin.

Muistan (edelleen Natanaelina) myös kokemuksen ryhmän suojusta. Pettymyksestäni huolimatta tämä on se joukko, jonka kanssa olen kokenut paljon. Tässä ryhmässä olen kasvanut minuksi – ihmiseksi, joka olen. Surussani on rakkautta ja suostumista muutokseen.

”Synnyksien äärellä ollaan ja samalla kaikessa on paljon keveyttä ja leikkillisyyttä. Kesken-eräisyyttä ja armoa. Vastakuvat voivat bengittää toisiaan ja punoutua toisiinsa ilman, että ne syövät tai tuhoavat toisiaan. Tulee suloinen kudos.

Kasvu haluaa tapahtua, kun jokin vanha kohtu tai kehto ei enää toimi, tyydytä tai tuuduta, vaan tukaloittaa. Hiirenkorvat yhtäältä avautuvat, toisaalta pienet lehdet kasvavat ja murtavat silmut auki.”

Kukkia tulevaisuuteen

Jeesus teki valintoja. Hän kutsui ihmisiä seuraansa. Hän kokosi ryhmän, ohjasi sitä ja työskenteli sen kanssa. Ryhmä pääsi elämään ryhmän elämää. Syntyi kukoistusta, kipinöitä, konflikteja ja kyyneleitä. Tapahtui liittymisiä ja erkaantumisia. Ryhmän jäsenet palvelivat ja olivat palveltavina. Tuli vastaan kirjavaa elämää ja kuoleman kohta.

Se oli ryhmä, josta oli aihetta kertoa ja kirjoittaa. Ja opetuslasten ryhmää me yhä katsomme, seuraamme, tutkimme ja tulkitsemme.

Evankeliumit kertovat Jeesuksesta ja opetuslasten ryhmästä. Evankeliumit kerrottiin ja kirjattiin yhteisöjä varten. Samoin koko Raamattu on syntynyt yhteisöjen ja ryhmien sylissä. Tuntuu tärkeältä, että nykyäänkin näitä tekstejä lähestytään, aistitaan, tutkitaan, mallinnetaan, tulkitaan ja sovelletaan yhteisinä ja ryhminä – kuten bibliodraamaryhminä!

”Maistiaiset ja väläykset ovat tärkeitä, mutta jatkuvat alut väsyttävät ja puuduttavat. On oltava kesää, syksyä ja talveakin. Elämä on joka tapauksessa muutakin kuin kevyttä. Haluan kulkeamisen tuntua. Haluan ohjata aiempaa enemmän pitkiä ryhmäprosesseja.”

Tekstin ja ryhmän moni-ilmeisyys heijastuvat toisiinsa. Ihmisen olemuksen kirjoja ja karheutta ei tarvitse säikähtää tai vaientaa. Silloin ulkoinenkaan monenlaisuus tai jännitteet eivät näyttäydä uhkana. Monen ei tarvitse olla yhtä ja samaa. Muiden ei tarvitse olla sitä, mikä on itselle tutuinta ja helpointa.

Ehkäpä monenlaisuuden salliva ryhmä voi heijastaa yhteyttä ja rauhaa myös suurempiin mittasuhteisiin: uskonnollisten tai kansallisten yhteisöjen suhteisiin.

Tähän tekstiin olen kirjannut omia muistikuviani Aholansaaresta. Toisilla osallistujilla on varmasti toisenlaisia kokemuksia ja löytöjä. Se on hauskaa ja oikein. Suosittelen sinulle, ohjaajakollega, että osallistu seuraaviin koulutus- ja neuvottelupäiviin. Varaa ajankohta kalenteriisi. Kuulostele ja kunnioita omaa tarvettasi. Ole liikkeellä sen kanssa.

Olen kiitollinen Aholansaaren koulutuspäivistä siellä olleelle ryhmälle, Sirkku Aitolehdelle, Aholansaaren väelle, Kuopion hiippakunnalle ja Bibliodraamayhdistykselle. Omistan tulevan kevään ensimmäiset sinivuokot teille.

Pakkasimme. Tihkusateet väistyivät. Tahko-vuoren lumisuonet sulivat hiljalleen. Toivo-laiva kantoi meitä saaresta kohti mannerta. Aurinko hehkui veden yllä ja vedessä, kun katsoin laidan yli laineiden vauhtia. Taivas oli kaunis – ja laiva ja laivan kantamat.